

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка
Відокремлений структурний підрозділ «Професійно-педагогічний фаховий
коледж Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка»

Циклова комісія технологічної освіти

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Штучний інтелект в освіті»

Код дисципліни	ВК
Освітній рівень	фахова передвища освіта
Статус дисципліни	вибірковий компонент ОПП (за вибором здобувача фахової передвищої освіти)
Галузь знань	01 Освіта/ Педагогіка
Спеціальність	014.10 Середня освіта (Технології) 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
Освітньо-професійна програма	Трудове навчання та технології Середня освіта (Технології)
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття
Форми контролю	залік

Інформація про викладача

Викладач (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)	Рябцев Олександр Валерійович , викладач фахових дисциплін
Контактний телефон	0666296243
E-mail:	sashappkgnpu@gmail.com
Профіль викладача	https://surl.li/mytrlf
Консультації	Четвер 16.00-17.00

1. Анотація курсу

Місце освітнього компоненту (ОК) в ОПП:

ОК «Штучний інтелект в освіті» спрямований на формування у здобувачів освіти сучасного розуміння можливостей і обмежень технологій штучного інтелекту в освітньому процесі. У межах дисципліни вивчаються основи штучного інтелекту, інструменти генеративних технологій, особливості їх застосування в навчанні, викладанні та оцінюванні результатів навчання, а також етичні й педагогічні аспекти використання ШІ та його інтеграція у викладання трудового навчання і технологій.

Курс поєднує теоретичну підготовку з практичною діяльністю, що сприяє усвідомленню сучасних викликів і тенденцій розвитку цифрової освіти. Значна увага приділяється питанням академічної доброчесності, безпечного використання цифрових інструментів і ефективного впровадження ШІ в освітню практику. Освітній процес включає лекційні та практичні заняття, самостійну роботу здобувачів освіти, модульний контроль і підсумкове оцінювання у формі заліку.

Мета: формування цифрової, інформаційної та педагогічної компетентності здобувачів щодо ефективного, безпечного та етичного використання технологій штучного інтелекту в освітній діяльності.

Завдання курсу:

Теоретичні завдання:

- ознайомлення здобувачів освіти з основними поняттями, принципами та напрямками розвитку штучного інтелекту;
- вивчення можливостей і особливостей застосування технологій ШІ в освітньому процесі;
- засвоєння теоретичних засад використання цифрових інструментів і сервісів штучного інтелекту в навчанні та викладанні.

Практичні завдання:

- формування вмінь використовувати інструменти штучного інтелекту для створення навчальних матеріалів;
- розвиток навичок застосування ШІ для організації освітнього процесу, оцінювання результатів навчання та індивідуалізації навчання;
- набуття досвіду інтеграції технологій штучного інтелекту у викладання трудового навчання та технологій.

Загальні завдання:

- розвиток критичного мислення щодо використання штучного інтелекту в освіті;
- формування відповідального та етичного ставлення до застосування цифрових технологій і дотримання академічної доброчесності;
- підготовка здобувачів освіти до професійної діяльності в умовах цифровізації освіти та впровадження інноваційних технологій.

Очікувані результати навчання:

Після завершення курсу здобувачі освіти зможуть:

- розуміти основні поняття, принципи та можливості застосування штучного інтелекту в освіті;
- аналізувати доцільність використання інструментів ШІ в освітньому процесі;
- використовувати сервіси штучного інтелекту для створення навчальних матеріалів і підтримки освітньої діяльності;
- застосовувати технології ШІ для організації навчання, оцінювання результатів і персоналізації освітнього процесу;
- оцінювати ризики та етичні аспекти використання штучного інтелекту в освіті;
- дотримуватися принципів академічної доброчесності та безпечного використання цифрових технологій у професійній діяльності.

Результати навчання (компетентності):

Загальні компетентності

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні компетентності:

СК5 Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітньому процесі.

СК14 Здатність до формування в учнів відповідального ставлення до інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій та безпечного їх використання.

СК16 Здатність до набуття знань в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій, навичок використання програмних засобів і роботи в комп'ютерних мережах, вміння виконувати та читати креслення, схеми; уміння використовувати Інтернетресурси в професійній діяльності;

Програмні результати навчання:

РН14 Формувати в учнів здатність використовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології для вирішення навчальних завдань.

РН16 Застосовувати знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій створювати технологічні карти за діючими

стандартами, використовуючи технічні довідники, креслення деталей в процесі розробки технологічного процесу.

Комунікація: уміння спілкуватись українською мовою; використовувати інформаційні технології та інші методи для ефективного спілкування на професійному та соціальному рівнях.

Технічне й програмне забезпечення / обладнання: у процесі викладання дисципліни використовуються комп'ютери, мобільні пристрої (смартфони, планшети) з доступом до мережі Інтернет, мультимедійний проєктор, презентаційні матеріали, віртуальні інтерактивні дошки, а також електронні бібліотечні ресурси.

2. Організація навчання

Методи навчання

У процесі викладання освітнього компонента застосовуються різноманітні методи навчання, спрямовані на ефективне засвоєння знань, формування практичних умінь і розвиток професійних та цифрових компетентностей здобувачів освіти.

Використовуються *словесні, наочні та практичні методи*, а також *методи організації самостійної роботи*. Вони забезпечують підготовку до сприйняття нового матеріалу, активізацію пізнавальної діяльності, формування мотивації до навчання та розвиток навичок роботи з сучасними цифровими інструментами, зокрема сервісами штучного інтелекту. Освітній процес передбачає поетапне засвоєння навчального матеріалу, його поглиблення та практичне застосування у професійно орієнтованих ситуаціях.

Для контролю й оцінювання результатів навчання застосовуються різні *форми і методи перевірки знань*, що поєднують аналітичний, синтетичний, індуктивний і дедуктивний підходи. Важливу роль відіграють *методи стимулювання навчальної діяльності*, зокрема інтерактивні вправи, кейс-методи, рефлексія та проектна робота.

Репродуктивний метод передбачає відтворення та застосування знань за зразком, що сприяє засвоєнню базових понять і принципів використання ШІ.

Практичний метод орієнтований на формування вмінь застосовувати інструменти штучного інтелекту для розв'язання освітніх завдань, створення навчального контенту та організації освітнього процесу.

Метод проблемного викладу забезпечує активне залучення здобувачів освіти до аналізу можливостей і обмежень штучного інтелекту, оцінювання його доцільності в різних педагогічних ситуаціях.

Дослідницький метод передбачає виконання індивідуальних і групових завдань, у межах яких здобувачі самостійно формулюють проблеми, добирають інструменти ШІ, аналізують результати та презентують власні напрацювання.

Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:		
	Аудиторні заняття		Самостійна робота студентів (СРС)
	лекції	практичні	
Модуль 1. Основи штучного інтелекту та його застосування в освіті			
Тема 1. Вступ до штучного інтелекту	2/4	2/4	4/4
Тема 2. Типи та технології ШІ	2/4	4/4	4/4
Тема 3. Генеративний ШІ (тексти, зображення)	4/4	4/4	6/4
Тема 4. ШІ в освітньому процесі	2/4	4/4	6/4
Разом	10/16	14/16	20/16
Модуль 2. Практичне використання ШІ в освіті			
Тема 5. Інструменти ШІ для викладача виробництва	2/4	4/4	6/4
Тема 6. Створення навчального контенту	2/4	4/4	6/4
Тема 7. Етика та академічна доброчесність	2/2	2/4	6/4
Тема 8. Проектування уроків із використанням ШІ	2/2	4/4	4/2
Разом	10/12	14/16	28/14
Усього годин	20/28	28/32	42/30

3. Система оцінювання

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з ОК «Штучний інтелект в освіті» ґрунтується на компетентнісному підході.

Оцінювання здійснюється за модульно-рейтинговою системою, що передбачає обов'язковість поточного (виконання та захист практичних робіт) і модульного контролю, а також базується на принципах накопичувального оцінювання рівня знань, умінь і навичок здобувачів освіти, зокрема в частині використання цифрових інструментів та сервісів штучного інтелекту.

Форми оцінювання освітнього компонента включають:

- усну (захист практичних робіт, презентація результатів виконаних завдань, обговорення кейсів);
- письмову (звіти із самостійних робіт, виконання індивідуальних практичних завдань, розробка навчальних матеріалів із використанням ІІІ);
- тестову (перевірка теоретичних знань);
- самоконтроль (самооцінювання результатів навчальної діяльності та рефлексія щодо використання ІІІ в освітньому процесі).

Оцінювання кожного виду діяльності здобувача освіти (ведення конспекту, виконання практичних робіт, модульний контроль, самостійна робота, підсумковий контроль) здійснюється за чотирибальною шкалою відповідно до встановлених критеріїв оцінювання навчальних досягнень.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка за 5-бальною шкалою	Критерії оцінювання
5	Відповідь і завдання відзначається повнотою виконання без допомоги викладача. Студент володіє узагальненими знаннями з теми заняття, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє застосовувати вивчений матеріал; вирішує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозування; вміє ставити та розв'язувати проблеми.
4	Відповідь і завдання – повні, але з деякими огріхами, виконані без допомоги викладача. Студент вільно володіє вивченим матеріалом з теми, зокрема, застосовує його на практиці; вміє аналізувати і систематизувати наукову та методичну інформацію. Використовує загальновідомі доводи у власній аргументації, здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу з теми, але потребує консультації викладача.
3	Відповідь і завдання відзначаються неповнотою виконання без допомоги викладача. Студент може зіставити, узагальнити, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; знання є достатньо повними; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних педагогічних ситуаціях. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими огріхами. Здатен на реакцію відповіді іншого студента, опрацювати матеріал самостійно.

2	Відповідь і завдання відзначаються наявністю фрагментарності виконання за консультацією викладача або під його керівництвом. Студент володіє матеріалом з теми на рівні окремих фрагментів; з допомогою викладача виконує елементарні завдання; контролює свою відповідь з декількох простих речень; здатний усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з науково-методичним джерелом, відсутні сформовані уміння та навички.
---	--

Підсумкова оцінка курсу є сумою балів, одержаних за окремі види навчальної діяльності: поточний контроль (оцінка рівня засвоєння тем для самостійного опрацювання, оцінка за виконання практичних робіт), підсумковий тестовий контроль за змістовними модулями, складання екзамену.

Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 100 балів.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Аудиторна робота			СРС	Підс. контроль
Наявність консп.	Практичні заняття	Модульний контроль		
1-8	1-8	1-2	1-2	1
*ВК: 0,1	ВК: 0,35	ВК: 0,2	ВК: 0,25	ВК: 0,1

*ВК (ваговий коефіцієнт) – числовий коефіцієнт (параметр), що відображає рівень значимості виду діяльності здобувача освіти, порівняно з іншими факторами, який впливає на загальну кількість балів і розподіляється окремо за кожний вид роботи (сума всіх вагових коефіцієнтів дорівнює 1).

Відповідність шкал оцінювання (національної та європейської (ECTS))

Оцінка ECTS	Середньо-зважений бал, що формує інтервальну шкалу	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна оцінка		
			5	Зараховано	
A	4,51-5,00	90-100	5	Зараховано	Відмінно - студент демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями (дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, виконання практичних завдань та вправи є правильними, демонструє знання підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформляє завдання,
	5,00	100			
	4,95	99			
	4,90	98			
	4,85	97			
	4,80	96			
	4,75	95			
	4,70	94			
	4,65	93			
4,60	92				

	4,55	91		був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу). Студент своєчасно та у повному обсязі виконав навчальне навантаження.
	4,51	90		
B	4,01- 4,50	82-89	4	<i>Добре</i> – студент демонструє достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями та навичками (володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів і категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу), виконав всі практичні завдання з незначними недоліками. Студент своєчасно та у повному обсязі виконав навчальне навантаження.
	4,50	89		
	4,43	88		
	4,36	87		
	4,29	86		
	4,22	85		
	4,15	84		
	4,08	83		
	4,01	82		
C	3,50-4,00	74-81	4	<i>Добре</i> – студент демонструє середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками (володіє знаннями матеріалу, але допускає помилки у формуванні термінів і категорій, проте за допомогою викладача орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу), виконав практичні завдання з недоліками. Студент своєчасно та у повному обсязі виконав навчальне навантаження.
	4,00	81		
	3,92	80		
	3,85	79		
	3,78	78		
	3,71	77		
	3,64	76		
	3,57	75		
	3,50	74		
D	2,86-3,49	64-73	3	<i>Задовільно</i> – студент демонструє середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками (дає правильну відповідь не менше ніж на 64% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність. Студент своєчасно виконав практичні та контрольні тестові завдання по всім змістовним модулям на оцінку не менше ніж «задовільно».
	3,49	73		
	3,42	72		
	3,35	71		
	3,28	70		
	3,21	69		
	3,14	68		
	3,07	67		
	3,00	66		
	2,93	65		
	2,86	64		
E	2,51-2,85	60-63	3	<i>Задовільно</i> – рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижче середнього
	2,85	63		
	2,73	62		

	2,62	61			(дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на більшість запитань дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність. Студент своєчасно виконав практичні та контрольні тестові завдання по всім змістовним модулям на оцінку не менше ніж «задовільно».
	2,51	60			
FX	2,00-2,50	35-59	2	не зараховано	<i>Незадовільно</i> – низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни (дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій, не виконав практичні завдання. Студент не виконав навчальне навантаження.
F	0,00-1,99	1-34	2		<i>Незадовільно</i> – низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок (дає правильну відповідь менше ніж на 35% питань, або на більшу кількість запитань дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій, не виконав практичні завдання. Студент не виконав навчальне навантаження.

4. Політика курсу

Освітній процес ґрунтується на дотриманні всіма його учасниками вимог чинного законодавства України, Статуту Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, Положення про Відокремлений структурний підрозділ «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка», а також Правил внутрішнього розпорядку Коледжу. Учасники освітнього процесу повинні дотримуватися загальноприйнятих моральних принципів, норм поведінки та корпоративної культури, підтримувати атмосферу взаємоповаги, відповідальності та толерантності.

Під час вивчення дисципліни особлива увага приділяється дотриманню принципів академічної доброчесності. Здобувачі освіти зобов'язані самостійно виконувати навчальні завдання, коректно використовувати джерела інформації та уникати плагіату. Використання інструментів штучного інтелекту в освітньому

процесі має бути прозорим, етичним і відповідати вимогам академічної доброчесності.

У межах курсу допускається використання сервісів штучного інтелекту для виконання навчальних завдань за умови:

- усвідомленого та критичного їх застосування;
- обов'язкового зазначення факту використання ШІ;
- дотримання вимог щодо авторства та академічної доброчесності.

Порушення принципів академічної доброчесності, зокрема некоректне або приховане використання ШІ, розглядається відповідно до «Положення про забезпечення академічної доброчесності у Відокремленому структурному підрозділі «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка».

5. Інформаційне забезпечення

Список рекомендованих джерел

Основні:

1. Навчальний посібник «Штучний інтелект в освіті». URL : <https://nuou.org.ua/assets/documents/ai-edu-25/index.html#/> дата звернення: 01.02.2026).
2. Рассел С., Норвіг П. Штучний інтелект: сучасний підхід : підручник. Київ : Діалектика, 2020. 1408 с.

Додаткові:

1. Алексєєва С. (2024) Штучний інтелект в освіті: основні можливості трансформації навчання. (AISE 2024) Штучний інтелект у науці та освіті. Artificial intelligence in science and education: збірник матеріалів міжнародної наукової конференції (Київ, 1-2 березня 2024 р.) Київ : УкрІНТЕІ, 2024. С. 17-20 URL : https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745075/1/%D0%90%D0%BB%D1%94%D0%BA%D1%81%D1%94%D1%94%D0%B2%D0%B0_%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf (дата звернення: 01.02.2026).
2. Паламар С., Науменко М. Штучний інтелект в освіті: використання без порушення принципів академічної чесності URL : https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/48609/1/Palamar_S_P_Naumenko_M_S_OD_2024.pdf (дата звернення: 01.02.2026). – Назва з екрана.
3. Ілійчук, Л. (2024). Штучний інтелект і якість освіти: можливості, виклики та загрози. *Науково-педагогічні студії*, (8), 232-248. URL : <https://doi.org/10.32405/2663-5739-2028-8-232-248> (дата звернення: 01.02.2026).

Нормативні документи, освітні програми

1. Державні стандарти фахової передвищої та вищої освіти України (галузь знань 01 Освіта / Педагогіка).
2. Закони України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту».

3. Нормативно-правові акти України щодо цифровізації освіти та розвитку інформаційного суспільства.
4. Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні та інші державні стратегії цифрової трансформації.
5. Рекомендації Міністерства освіти і науки України щодо використання цифрових технологій та інструментів штучного інтелекту в освітньому процесі.
6. Міжнародні стандарти та рекомендації у сфері цифрової освіти та етики штучного інтелекту (зокрема документи UNESCO, OECD, Європейської комісії).
7. Нормативні документи щодо забезпечення академічної доброчесності та захисту персональних даних в освітньому процесі.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет:

1. Курс «Штучний інтелект в освіті»: <https://vseosvita.ua/education/shtuchnyi-intelekt-v-osviti-1823.html>
2. «Великий курс про штучний інтелект в освіті»: спільна ініціатива ГО «Прогресильні», Мінцифри та МОН: <https://progresylni.org/blogs/aimajcourse>
3. Штучний інтелект в освіті URL : <https://vseosvita.ua/education/shtuchnyi-intelekt-v-osviti-1823.html> (дата звернення: 01.02.2026).